

2017-06-30

IRAK

Den kurdiska regionen i Irak (KRI)

Fråga-svar

Anställning och avslutande av tjänst i peshmergan

Om frågan

De senaste månaderna har Lifos fått ett flertal frågor rörande avvikande och desertering från väpnade styrkor i Irak. Svar i vissa delar har tidigare publicerats, men avställt i avvaktan på mer precis och aktuell information. Nu föreligger sådan rörande peshmergan i den kurdiska regionen i Irak (KRI).

Om svaret

Lifos och norska Landinfo företog en utredningsresa i slutet av februari och början av mars 2017 till Irak. Ett av syftena med resan var att inhämta hittills svåråtkomlig information om anställning och avslutande av tjänst i Iraks olika väpnade styrkor. Här redogörs för vad som framkom då och framkommit senare eller på annat sätt om dylika ting rörande den kurdiska peshmergan.

Redogörelsen grundar sig i huvudsak på samtal med generalsekreteraren för Peshmergaministeriet i Erbil. Andra relevanta uppgifter baseras på samtal med företrädare för "United Nations Assistance Mission for Iraq" (UNAMI), pressartiklar, annan rapportering och lagstiftning.

Peshmergan

De väpnade styrkorna i KRI utgörs av peshmergan, polisen och Asayish. Tjänstgöring i peshmergan (och polisen/Asayish) är frivillig och alla har tidsbestämda kontrakt.¹

Rekrytering

Män och kvinnor² mellan 18 och 30 år kan få tjänst om de är friska och har gått minst 6 år i skolan. Meniga och underbefäl skriver under 3-årskontrakt. Kontrakten förlängs, om man så önskar, tre år i taget.³

¹ Möte med generalsekreteraren, Peshmergaministeriet i Erbil 2017-03-06

De som vill bli officerare måste ha minst gymnasial utbildning. För dem gäller 5-årskontrakt, som kan förlängas fem år i taget.

Efter 15 års tjänstgöring får man pension.

Den som rekryteras måste ha en **borgenär/garant**, som garanterar att rekryten stannar avtalad tid med ungefär tre miljoner irakiska dinarer (IQD), motsvarande 2 500 USD. Garanten riskerar behöva betala del av eller hela beloppet om den rekryterade slutar innan kontraktet upphör. För officersaspiranter är den garanterade summan fem miljoner IQD.⁴

Straff och ersättningar

Att det deponerade beloppet riskerar beslagtas är den enda påföljd, som blir aktuell om någon lämnar tjänstgöringen olovligt. Även denna påföljd kan man slippa om desertören lämnar intyg om t.ex. sjuka föräldrar. Generalsekreteraren vid Peshmergaministeriet berättade att man i ytterst få fall (10%) beslagtogs det deponerade beloppet.

Undantagsvis kan de som flyr med vapen i hand, straffas med fängelse. Om de senare lämnar tillbaka vapnen mildras straffet till böter. De som säljer sitt vapen riskerar dömas till fängelse, dock inga längre straff. Försäljningar för 10 000 USD har skett.

En person som olovligen lämnat sin tjänst kan få tillbaka den om han haft goda skäl för att lämna den, t.ex. sjukdom i familjen. En kommitté undersöker sådana här fall. En officer kan be presidenten, Massoud Barzani, att "benåda" vederbörande och ge tillstånd åka utomlands. Enligt KRI:s konstitution, artikel 60, är han i egenskap av president överbefälhavare⁵.

Avvikanden / deserteringar är generellt inget problem. Många hoppar av, men många står på tur för anställning. En peshmergasoldat tjänar minst 400 USD i månaden. Högsta lönen är 6000 USD/månad, sannolikt för högre officerare.

De som skadas i strid får extra ersättningar. Blir man handikappad kan man få 6000 USD. Om peshmergan dör utgår pension till efterlevande maka och barn eller, om soldaten/officeren var singel, till föräldrarna – om de inte redan uppbär lön. Om peshmergan stupar först efter ett års tjänst höjs ersättningen med nio gånger lönen. Denna ersätter pensionen.⁶

² Newsweek, *Meet the Peshmerga Women Fighting ISIS*, 2016-05-21.

<http://www.newsweek.com/meet-peshmerga-women-fighting-isis-461282>

³ Generalsekreteraren, Peshmergaministeriet i Erbil 2017-03-06 och L'Office Francais de Protection des Réfugiés et Apatrides (L'Ofpra) rapport *Les peshmergas: Gardes régionaux de la Région du Kurdistan d'Irak*, 2016-07-29.

<http://www.refworld.org/docid/593a59a84.html>

⁴ Generalsekreteraren, Peshmergaministeriet i Erbil 2017-03-06.

⁵ L'Ofpra, *op. cit.* s. 6, 2016-07-29.

⁶ Generalsekreteraren, Peshmergaministeriet i Erbil 2017-03-06.

Övrigt

Uppgifterna om antalet peshmergasoldater varierar, men de torde vara minst 190 000.⁷ Inte fler än 40 000 av dem är under ett gemensamt KRG/KRI-befäl. Det finns visserligen bara ett peshmergaministerium, men KDP och PUK har var och en på sitt håll behållit lejonparten av styrkorna under sitt respektive befäl. KDP har kanske 80 000 och PUK 70 000.⁸ De senare uppges vara bättre soldater.⁹

Lagstiftning och praxis

Irakisk lag gäller i KRI. Det regionala parlamentet ska dock ratificera en irakisk lag för att den ska kunna implementeras i KRI. Det regionala parlamentet kan också stifta egna lagar, som avviker från irakisk lag.¹⁰ Den irakiska konstitutionen från 2005 reglerar i avsnitt fyra och fem maktfördelningen mellan centralregeringen och regionala maktstrukturer. Artiklarna 110 och 121 är här av särskilt intresse.¹¹

Viss oklarhet råder om huruvida det regionala parlamentet godkänt 2007 och 2008 års särskilda strafflagar för militär och polis (inrikesstyrkor)¹², men de lagarna jämte processmilitärlagen uppges tillämpas i praktiken. Lägsta möjliga straff utdöms dock.¹³ Föremål för åtal verkar endast deserteringar med vapen i hand vara, och då framför allt om desertören säljer sitt vapen. Praxis synes vara att man tillämpar de särskilda lagarna dispositivt. Bestämmelserna kan, men måste inte tillämpas.¹⁴

Det finns heller inte något konkret exempel på någon peshmergasoldat som straffats för att ha lämnat sin tjänst utan tillstånd. Av den danska rapporten "The Kurdistan Region of Iraq (KRI): Access, Possibility of Protection, Security and Humanitarian Situation", avsnitt 3.8.8. s.42, Udlendingestyrelsen, 2016-04-01, framkommer att inga fall tagits till domstol.¹⁵ En senare rapport från norska Landinfo, "Desertering fra den irakiske haeren", 2016-12-13 bekräftar i stort denna bild, och då för de väpnade styrkorna (på regeringssidan) i Irak i allmänhet.¹⁶

⁷ BBC, *Who are the peshmerga*, 2014-08-12. <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-28738975>

⁸ Generalsekreteraren, Peshmergaministeriet i Erbil 2017-03-06.

⁹ Irak/KRI-forskare vid EASO-seminarium i Bryssel 2017-04-26

¹⁰ Möte med MR-officer, UNAMI, Erbil 2017-03-05

¹¹ Iraks konstitution 2005, engelsk översättning
http://www.iraqinationality.gov.iq/attach/iraqi_constitution.pdf

¹² Lagtexterna i inofficiell engelsk översättning återfinns i källförteckningen.

Översättningen ska inte vara klockren.

¹³ Generalsekreteraren för Peshmergaministeriet, Erbil 2017-03-06

¹⁴ Lifos analys på befintligt underlag.

¹⁵ Udlendingestyrelsen, *the Kurdistan Region of Iraq (KRI): Access, Possibility of Protection, Security and Humanitarian Situation*, 2016-04-01
<https://www.nydanmark.dk/NR/rdonlyres/4B4E8C12-84B7-4ACB-8553-5E0218C5689A/0/FactfindingreportKurdistanRegionofIraq11042016.pdf>

¹⁶ Norsk Landinfo, *Desertering fra den irakiske haeren*, 2016-12-13.
http://www.landinfo.no/asset/3477/1/3477_1.pdf

Ny amnestilag

Den 4 december 2016 röstade Iraks parlament igenom en lag som stadfäster amnesti för soldater, poliser och officerare, som avskedats eller lämnat tjänsten utan tillstånd och flytt landet. Parlamentets säkerhets- och försvarskommitté ska följa upp implementeringen av amnestilagen under 2017.¹⁷

Denna sammanställning av information/länkar är baserad på informationssökningar gjorda under en begränsad tid. Den är sammanställd utifrån noggrant utvalda och allmänt tillgängliga informationskällor jämte väl insatta och tillförlitliga muntliga källor. Alla använda källor refereras. All information som presenteras, med undantag av obestridda/uppenbara fakta och egna observationer, har dubbelkontrollerats om inget annat anges. Sammanställningen gör inte anspråk på att vara uttömmande och bör inte tillmätas exklusivt bevisvärde i samband med avgörandet av ett enskilt ärende.

Informationen i sammanställningen återspeglar inte nödvändigtvis Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och det finns ingen avsikt att genom sammanställningen göra politiska ställningstaganden.

Refererade dokument bör läsas i sitt sammanhang.

Källförteckning

Länkarna är kontrollerade i juni 2017.

Skriftliga källor

Al Monitor, *Why does Iraq want to bring back dismissed security forces?* 2016-12-29.

<http://www.almonitor.com/pulse/originals/2016/12/repatriation-iraqi-soldiers-isis.html>

BBC, *Who are the peshmerga*, 2014-08-12.

Internal Security Forces Penal Code, 2008, nr 14.

<http://gipi.org/wp-content/uploads/law-14-of-2008-internal-security-forces-penal-law.pdf>

Iraks konstitution 2005, engelsk översättning

http://www.iraqinationality.gov.iq/attach/iraqi_constitution.pdf

L'Ofpra, *Les peshmergas: Gardes régionaux de la Région du Kurdistan d'Irak*, 2016-07-29.

Military Penal Code No. 19 of 2007 [Irak]

<https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl-nat.nsf/xsp/.ibmmodres/domino/OpenAttachment/applic/ihl/ihl->

¹⁷ Al Monitor, *Why does Iraq want to bring back dismissed security forces?*, 2016-12-29.
<http://www.almonitor.com/pulse/originals/2016/12/repatriation-iraqi-soldiers-isis.html>

nat.nsf/9C60EDC34C397A53C1257C080040F111/TEXT/Iraq%20-%20Military%20Penal%20Code%20%5bin%20English%5d.pdf

<http://gjpi.org/wp-content...ary-penal-law-19-of-2007.pdf>

Newsweek, *Meet the Peshmerga Women Fighting ISIS*, 2016-05-21.

Norsk Landinfo, *Desertering fra den irakiske haeren*, 2016-12-13.
http://www.landinfo.no/asset/3477/1/3477_1.pdf

Udlaendingestyrelsen, *the Kurdistan Region of Iraq (KRI): Access, Possibility of Protection, Security and Humanitarian Situation*, 2016-04-01
<https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/4B4E8C12-84B7-4ACB-8553-5E0218C5689A/0/FactfindingreportKurdistanRegionofIraq11042016.pdf>

Muntliga källor

Generalsekreteraren, Peshmergaministeriet i Erbil 2017-03-06.

MR-officer, UNAMI, Erbil 2017-03-05

Irak/KRI-forskare vid EASO-seminarium i Bryssel 2017-04-26